

VALORACIÓ

Ingressos extraordinaris

Durant l'any 2010 s'han produït tretze **donacions** amb destinació al Servei de Gestió Documental, Arxius i Publicacions procedents d'onze persones diferents.

D'aquestes donacions, cinc completen i enriqueixen fons i col·leccions donats anteriorment a l'Ajuntament. Així, per exemple, s'han ingressat més expedients al fons Salvatella Advocats, uns textos teatrals al fons Miquel de Palol i Felip, nova documentació que serà integrada al fons Joaquim Nadal i Farreras i diversos cartells de temàtica política donats per Josep Marquès i Sureda.

Entre els nous ingressos de conjunts documentals, cal remarcar sobretot la donació de la família Riuró. Es tracta de documentació generada per l'arqueòleg gironí **Francesc Riuró i Llapart**. Inclou estudis i treballs fets durant la seva vida laboral, sol o en col·laboració amb altres persones importants, alguns dels quals poden ser inèdits. Comprèn també un important conjunt de fotografies que han ingressat al Centre de Recerca i Difusió de la Imatge.

Altres ingressos que es poden remarcar són la donació de set pel·lícules S8 sobre indrets de Girona i un conjunt d'onze llibres sobre fotografia que s'han incorporat a la secció especialitzada d'aquest àmbit.

Respecte de l'**adquisició de documentació**, el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge segueix la política, encetada ja fa uns anys, de comprar reportatges fotogràfics sobre indrets de Girona i actes celebrats a la ciutat, que serviran per il·lustrar la història actual de Girona. D'altra banda, també s'ha enriquit la col·lecció de fotografies d'autor amb l'encàrrec a Josep Maria Salvans d'un reportatge dins el projecte "Arxiu, memòria i recerca" i fotografies d'autor al fotògraf gironí Jordi Sánchez i Carrera.

Altres adquisicions importants són l'encàrrec de deu entrevistes a persones destacades de Girona, sis gravats per completar la col·lecció i diverses publicacions sobre història de Girona, arxivística i procediments fotogràfics amb destinació a la Biblioteca especialitzada de l'Arxiu Municipal.

Gestió d'arxius i documents

Arxiu Administratiu de l'Ajuntament

Durant l'any 2010 els treballs s'han centrat en l'estudi i l'**anàlisi de les tramitacions** de diversos expedients administratius com per exemple els expedients de serveis socials, els expedients de gestió tributària, els expedients sancionadors de gossos i els expedients de disciplina urbanística, de les quals cal destacar les dues primeres

intervencions. En el cas dels **expedients de serveis socials** s'ha analitzat la tramitació bàsica dels expedients, els processos i disseny de la gestió automatitzada i s'ha redactat una proposta de tractament de les actuacions i els documents resultants de la gestió automatitzada. En el cas dels **expedients de Gestió tributària**, s'ha consensuat un esquema bàsic de tramitació que servirà com a base per a la gestió electrònica de la major part d'aquests expedients.

També s'ha continuat la intervenció sobre el **Registre d'Entrada de Documents**, normalitzant els tràmits de diverses àrees, com la d'Hisenda, Administració i Règim interior, Urbanisme, Via Pública i Medi Ambient, i simplificant els documents a aportar per les persones interessades.

En relació amb els **documents electrònics** cal destacar l'aprovació per Junta de Govern Local del Registre d'accés d'usuaris de serveis i plataformes de tercers, així com el procés d'alta i baixa d'usuaris en aquest registre, del qual serà encarregat del seu manteniment el Servei de Sistemes i Tecnologies de la Informació.

El 2010 s'ha realitzat l'adquisició d'un **escàner aeri** amb destinació a la Unitat de Digitalització del Servei. Les intervencions dutes a terme fins ara per la Unitat de Digitalització en el fons històric es limitaven a documents solts, amb aquesta adquisició s'amplia el ventall a documentació relligada. Així, doncs, s'inicia la digitalització amb mitjans propis dels llibres dels manuals d'acords. Després d'un període de proves s'ha engegat la producció seriada amb un resultat de 5.173 pàgines digitalitzades i tractades, corresponents a 20 manuals d'acords dels anys 1581 a 1597.

Pel que fa a altres tasques de **digitalització** cal destacar la intervenció al fons d'Indústries Químicas Tartàricas gràcies a la contractació de quatre persones amb els plans extraordinaris d'ocupació locals (Projecte Impuls-Treball). S'ha realitzat la digitalització amb caràcter substitutiu del 19'25% del fons. L'actuació inclou el tractament del 21'02% del fons i ha ofert un resultat de 247.831 documents digitalitzats.

En matèria de protecció de dades cal destacar la realització de l'auditoria interna, preceptiva cada dos anys, i la seva aprovació per Junta de Govern Local el 23 de desembre de 2010.

Quant a les accions d'avaluació i tria de documentació, s'han realitzat 103 propostes que han representat l'eliminació d'un total de 301,70 metres lineals de documentació datada entre els anys 1932 i 2010.

Arxiu Històric de la Ciutat

Entre les intervencions de descripció més destacades cal esmentar l'organització del **fons Presència**, que ha comportat l'inventari i catalogació de 836 registres, i l'actualització de la descripció del **Fons Joaquim Nadal i Farreras**, amb la incorporació de 2.049 registres al catàleg de correspondència.

Pel que fa al fons Ajuntament de Girona s'ha completat la revisió de l'antic catàleg de documentació demogràfica. Aquesta intervenció ha comportat una descripció més precisa d'un total de 316 registres. Paral·lelament, s'ha elaborat un **índex de carrers** com a recurs per a la consulta dels padrons d'habitants.

En l'àmbit de la preservació i la difusió s'ha digitalitzat la correspondència del fons Carles Rahola i Llorenç, fons Miquel de Palol i Felip i fons Miquel Santaló i Parvorell. El catàleg i la documentació digitalitzada d'aquests fons s'ha incorporat a la web del Servei.

Biblioteca especialitzada de l'AMGi

Durant l'any 2010 s'ha prioritzat adequar la col·lecció bibliogràfica i hemerogràfica als criteris definits a la política de col·lecció. En la **col·lecció bibliogràfica** la casuística que hem anat trobant ha comportat afinar alguns dels criteris i també canvis en el catàleg, especialment pel que fa als topogràfics (incorporació d'un nou camp de localització a la web en els casos d'obres que es troben a text complet, canvis de topogràfic per canvis en l'organització física), a la indexació i a la classificació. Com a conseqüència també, hem continuat la desselecció de fons, més de 200 títols, amb destinacions diverses segons la decisió hagi estat derivar o eliminar. En aquest sentit s'ha treballat sempre que ha estat possible per derivar fons a altres institucions i organismes que poden fer-ne un ús més profitós, especialment quan es tracta de fons importants, per la seva quantitat i sobretot qualitat.

Pel que fa a l'**hemeroteca**, s'ha iniciat la revisió i reorganització de tot el fons començant per la col·lecció local fins aproximadament l'any 1939, i les col·leccions actives també de col·lecció local. Durant l'any 2011 s'hauria de poder completar la revisió de tota la col·lecció i la desselecció completa de les capçaleres que no s'ajusten a la política de col·lecció.

Així mateix, hem estat més selectius a l'hora d'incorporar nous títols i capçaleres a la col·lecció, sigui per adquisició, intercanvi o donació. Enguany s'han catalogat més de 400 obres a biblioteca, majoritàriament monografies i fullets, i 10 capçaleres a l'hemeroteca.

Finalment, s'ha treballat en la revisió i valoració dels fullets pendents de catalogar de la biblioteca i els que es troben dispersos en els fons de l'Arxiu per a l'elaboració d'un únic informe i pla d'actuació previst per a l'any 2011.

La finalització de la revisió dels fons i adequació dels catàlegs ens permetrà la creació de recursos bibliogràfics exhaustius especialitzats per difondre'ls a la web i la selecció d'obres bibliogràfiques i hemerogràfiques per a la seva digitalització.

Tot aquest treball s'ha fet tenint en compte la futura incorporació al Catàleg Únic de Catalunya, al qual ens volem incorporar en la tercera fase prevista per la Subdirecció General de Biblioteques i el desenvolupament del qual estem seguint l'evolució. Mentrestant s'han incorporat nous camps als catàlegs de biblioteca i hemeroteca per tal de facilitar la migració de les dades al nou programari: s'han revisat més de 500 fitxes bibliogràfiques.

Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI)

El **treballs de descripció** duts a terme al CRDI al llarg del 2010 suposen un augment de més de mig milió d'ítems als catàlegs publicats al web corresponents a

fotografies, i la digitalització continuada situa la xifra d'imatges consultables a 60.000. També s'ha treballat en la reconstrucció del fons de fotografies de l'Ajuntament de Girona, que si bé era accessible a nivell d'unitat documental, no comptava amb una organització global del conjunt format per 15.000 imatges. Aquesta intervenció ha donat també com a resultat una proposta d'eliminació de 6.517 fotografies. Quant a la descripció a nivell de fons s'han creat 6 fitxes de fons noves i s'han revisat 3 fitxes ISAD(G) per tal d'actualitzar-les i adequar-les als criteris de la NODAC.

En relació amb la imatge en moviment és destacable la digitalització i **publicació al web de 185 títols de pel·lícules** corresponents a autors gironins, fet que suposa l'accés públic a una mostra representativa del que ha estat la producció de cinema amateur a la ciutat de Girona en la segona meitat del segle XX. En total sumen 922 pel·lícules que es poden visualitzar íntegrament al web del CRDI. Pel que fa al fons de **Televisió de Girona** la inclusió de 1.432 registres ens porta a un total de 19.712 registres descrits (6.227 hores), 9.646 dels quals estan també digitalitzats (2.668 hores). Pel que fa al fons de **Ràdio Girona** la inclusió de 855 registres ens porta a un total de 1.833 registres descrits (650 hores), la totalitat dels quals estan també digitalitzats i són accessibles al web.

Les **tasques de conservació** s'han basat principalment en els treballs d'instal·lació normalitzada de diferents fons i també en la digitalització, però l'actuació més rellevant ha estat el test d'acidesa AZ-Strip de les pel·lícules cinematogràfiques en suport acetat dels fons Narcís Sans i Antoni Varés.

Les 50 **consultes de caràcter tècnic** procedents de diferents centres i arxius de l'Estat espanyol confirmen un any més la posició del CRDI com a centre de referència en la gestió de fons en imatge i la participació com a cas d'estudi en el marc del projecte europeu Cliq certifica la projecció internacional del Centre. En l'àmbit internacional, cal fer esment de les tasques de direcció i coordinació assumides des de 2009 al capdavant del **Grup de Treball per a Arxius fotogràfics i Audiovisuais (PAAG)**, del Consell Internacional d'Arxius.

Web del Servei

Durant l'any 2010 s'han incorporat dos nous recursos al web de l'SGDAP: el políptic sobre el **Patrimoni documental sonor**, que consisteix en una cronologia il·lustrada dels fets més rellevants en l'evolució dels mitjans tecnològics per a la gravació sonora, i un nou audiovisual dedicat a l'evolució de la tècnica i els procediments fotogràfics titulat la **Imatge digital**, que explica de forma didàctica el procés de creació de la imatge digital amb una càmera fotogràfica, des de la recepció de la llum per part del sensor fins a l'emmagatzemament de dades a la targeta de memòria.

Altres recursos que s'han ampliat amb nova documentació consultable en línia són, d'una banda, la secció destinada a la commemoració del **Bicentenari de la Guerra del Francès**, la qual ha incorporat una col·lecció de 236 gravats que permeten reconstruir l'imaginari gràfic que es creà al voltant de la Guerra del Francès i de l'ocupació napoleònica a les comarques gironines. De l'altra, s'ha afegit un nou volum de la col·lecció **Conferències a l'AMGi**, concretament el de 2009, titulat *Girona 1939-1953. Exilis, repressions i complicitats*.

En el marc de les Jornades Imatge i Recerca, celebrades el novembre de 2010, s'ha afegit un audiovisual que commemora els **20 anys de les Jornades Imatge i Recerca** i s'ha incorporat al web un espai per dur a terme un **fòrum online**.

També s'ha creat un nou servei de tramesa per correu electrònic de les **Efemèrides de Girona** que s'actualitza diàriament amb les informacions del web, les quals s'han ampliat en unes 500 noves referències.

Pel que fa a la nova documentació consultable en línia, durant l'any 2010 s'han incorporat al web els següents fons i col·leccions: **fons Carles Rahola** (5.055 registres, 11.498 pàgines digitalitzades), **fons Miquel de Palol** (197 registres, 418 pàgines digitalitzades), **fons Miquel Santaló** (296 registres, 1.317 pàgines digitalitzades), **fons El Punt** (80.000 registres que fan referència a 600.000 fotografies, de les quals 22.300 en línia), **fons Ràdio Girona** (310 de hores de so) i **fons Joaquim Nadal i Farreras** (17.794 registres, 4.014 fotografies, 12 vídeos, 118 unitats de so). També s'han afegit 185 títols de pel·lícules de **cinema amateur** corresponents a diversos fons i col·leccions: col·lecció Ajuntament de Girona, col·lecció Jordi Gibert i Gibert, fons Benjamí Cerdà Puig, fons Foto Lux, fons Joan Boladeras, fons Jordi Bosch Mollera, fons Jordi Lladó Ferrer, fons Josep Bagué Sorinas, fons Josep Bosch i Puy "Piculives" i fons Juli Torres.

Pel que fa a la consulta de la biblioteca i la hemeroteca a través del web, s'han realitzat actualitzacions dels diversos catàlegs. En concret s'ha ampliat en 270.037 pàgines el Servei de Premsa Digitalitzada, s'ha ampliat el catàleg de biblioteca amb 375 nous registres, el de l'hemeroteca amb 178 unitats i 10 noves capçaleres, i el de les Publicacions de l'Ajuntament de Girona amb 16 registres.

Per últim, s'han publicat 9 articles realitzats pel personal de l'SGDAP.

Servei de consulta

Al llarg de l'any 2010 el nombre d'usuaris atesos per Servei de Gestió Documental, Arxius i Publicacions ha estat de 2.842 persones que han formulat un total de 5.660 consultes. Respecte de l'any anterior, s'ha registrat una lleugera disminució en el nombre d'usuaris, prop un 3%, però en canvi el nombre de consultes ha augmentat prop d'un 14%. Aquest augment en el nombre de consultes el podríem atribuir, probablement, a la cada vegada més detallada descripció de la documentació, conseqüència de la qual la comptabilització de les consultes és cada vegada més concreta.

Quant al mitjà utilitzat pels usuaris per dirigir-se al Servei, constatem que la consulta presencial segueix essent la prioritària, amb un 65,10% dels casos, seguida en segon lloc per la consulta telefònica, amb un 16,50%; en tercer lloc, per la consulta per correu electrònic o per mitjà dels formularis web, amb un 14,18% i, finalment, la consulta per correu postal, amb un 4,22% (de fet, aquest mitjà s'utilitza només per a aquelles consultes que requereixen tràmits administratius).

Una anàlisi des de la perspectiva de la finalitat de la consulta (investigació, administrativa, orientació a la recerca, assessorament tècnic i informació sobre el Servei) ens porta a les següents conclusions: la majoria de consultes són orientades a la investigació o bé administratives, aproximadament un 50% les primeres i un 45% les segones. La resta, orientació a la recerca i assessorament tècnic, són molt menys nombroses però qualitativament força més complicades. Sobretot aquestes darreres palesen el paper del Servei respecte de l'Ajuntament en general i del Centre de Recerca i Difusió de la Imatge respecte d'altres entitats amb les mateixes funcions.

Per unitats, l'**Arxiu Administratiu** atén la major part de les consultes amb finalitat administrativa, pràcticament un 94%, a més d'assessoraments a unitats de l'Ajuntament i 49 d'externes a professionals d'altres institucions d'arreu de l'Estat. Respecte de l'any anterior podem apreciar la tendència general del Servei, amb una lleugera davallada en el nombre d'usuaris però un increment en el nombre de consultes. La consulta interna se situa en el 82,27%, pràcticament igual que en anys anteriors. Cal destacar que ha baixat molt el nombre de consultes internes sobre SIAGI i Procediment, fet que denota una major implantació del sistema.

L'**Arxiu Històric** ha experimentat un increment de la consulta, aproximadament d'un 17%. En canvi, els usuaris han disminuït lleugerament, només un 4,19%. Aquest fenomen es pot explicar pel que apuntàvem en el primer paràgraf. Com és habitual, la majoria de consultes ateses són amb finalitat d'investigació però volem destacar també les administratives, un total de 236, sobretot de llicències d'obres, i les d'orientació a la recerca, amb un total de 200 consultes ateses. Respecte del mitjà utilitzat pels usuaris, segueix la mateixa tendència que en els darrers anys.

El **Centre de Recerca i Difusió de la Imatge** està en la mateixa línia que l'Arxiu Històric d'increment de consultes però de disminució d'usuaris. La diferència encara és més evident: la consulta incrementa en un 48,74%. En aquesta unitat cal tenir molt en compte les consultes d'assessorament tècnic a altres professionals ja que posen de manifest que el Centre és una referència per a moltes organitzacions de Catalunya i de la resta de l'Estat espanyol.

Quant a la **reproducció de documentació**, cal esmentar un espectacular augment de la sol·licitud de reproduccions a l'Arxiu Administratiu. Ha passat de 998 unitats sol·licitades el 2009 a 4.218 unitats demanades el 2010, fet que representa un increment de gairebé el 323%. Les sol·licituds a l'Arxiu Històric i al Centre de Recerca i Difusió de la Imatge també han augmentat però d'una manera molt més moderada: l'increment és del 36%.

Respecte de l'**ús del web** hem de parlar d'un moderat decrement, un 6,6%, tant dels usuaris com de les pàgines consultades (63.816 usuaris – 339.886 consultes). Per contra, ha augmentat la descàrrega de fitxers: 326.846 pàgines de premsa en contraposició amb les 317.536 de l'any 2009, un augment del 10,44% en descàrrega d'articles i altres PDF i un augment espectacular de la descàrrega d'audiovisuals del 172,73% (8.685 el 2009, 23.687 el 2010).

La principal pàgina d'entrada segueix essent el Servei de Premsa Digitalitzada que ha experimentat un increment de 17,96% respecte de l'any anterior.

Servei Municipal de Publicacions

Enguany s'han impulsat setze noves publicacions, recollides en onze col·leccions diferents. Com a més destacables, citarem la publicació de dos llibres més de la col·lecció "Girona. Fotògrafs", coeditada conjuntament amb Edicions Gràfiques de Girona, SLU, dedicats a **Valentí Fargnoli**, que corresponen al cinquè i sisè títol de la col·lecció.

Tant pels textos com per la qualitat de les fotografies, el llibre ***El monestir de Sant Daniel. Mil anys de vida a la vall*** és un bon testimoni de la història del monestir des dels seus inicis fins als nostres dies i també de la bellesa de la vall on s'ubica. Aquest llibre ha estat coeditat amb Abertis.

Derivades d'activitats organitzades pel Servei, han sorgit dues publicacions més: el recull de les conferències a l'Arxiu Municipal, enguany dedicades a l'escola gironina, sota el títol ***Ensenyar i aprendre. Mestres i estudiants a la Girona del segle XX***, i les actes de les ***Jornades Imatge i Recerca*** que enguany celebrava el seu vintè aniversari.

L'aportació de l'Ajuntament a la celebració del Dia Mundial del Patrimoni Audiovisual, ha estat, com ja fa quatre anys, la publicació d'un desplegable divulgatiu, enguany dedicat a l'enregistrament del so.

Dins de la col·lecció Història de Girona, s'han publicat dos títols: ***El compendi d'Antich Rocha. Primer text sobre la partida doble a la península Ibèrica*** i ***La inauguració del Teatre Municipal de Girona l'any 1860. Òpera, espectacle, ciutat***, sobre temàtiques ben diferents però que ambdós aporten nous coneixements a la comprensió de la història de la ciutat. I dins de la col·lecció Història Urbana de Girona, el novè títol, que analitza la ***Girona del segle XIII***.

D'altra banda, s'ha col·laborat a l'edició de sis llibres més, publicats per diverses associacions i organismes gironins, col·laboració que sovint es materialitza en l'aportació d'un ajut econòmic. Cal remarcar molt especialment, però, la col·laboració a l'edició del recull de fotografies ***Girona panoràmica***, la qual s'ha editat bàsicament amb material del Centre de Recerca i Difusió de la Imatge.

A part de la promoció d'edicions, el Servei també gestiona els estocs i la distribució de totes les publicacions de l'Ajuntament de Girona.

Comunicació i projecció pública

Entre les accions centrades específicament en la difusió cal remarcar sobretot l'organització de les **11es Jornades Imatge i Recerca**, Jornades Antoni Varés, i els dels tallers formatius organitzats conjuntament amb l'Associació d'Arxivers, aquest any dedicats a la conservació preventiva dels fons fotogràfics. Pel que fa a les jornades, un any més aplegaren uns dos-cents professionals, la valoració dels quals ha estat altament positiva.

Així mateix, l'SGDAP organitzà al llarg de la primavera un nou cicle de les Conferències a l'Arxiu Municipal, amb el títol “**Ensenyar i aprendre. Mestres i estudiants a la Girona del segle XX**”, amb un notable èxit de participació.

Altres dades d'interès són la reproducció per a ús públic de 496 documents, la realització de quatre visites de caràcter divulgatiu i cinc visites d'assessorament tècnic, així com la producció indirecta de setanta-dues referències periodístiques al llarg de l'any.

En l'àmbit de la projecció exterior el personal del SGDAP ha continuat la seva participació en diversos organismes locals i nacionals com són el **Consell Local del Patrimoni**, el **Consell Nacional de la Cultura i les Arts (CONCA)**, la **Comissió Nacional d'Accés i Avaluació i Tria de la Documentació de Catalunya**, i el grup de treball d'aquesta comissió sobre documentació municipal.

A nivell de l'Estat s'ha continuat la col·laboració amb la Mesa de Archivos, alhora que ha finalitzat la participació en el Comitè Tècnic de Normalització CTN 50, de gestió de documents i informació, d'AENOR, que es venia fent des de 2006 en representació de l'Associació d'Arxivers de Catalunya.

En el context internacional s'ha continuat treballant al si del **Comitè Executiu del Consell de Coordinació d'Associacions d'Arxius Audiovisuals (CCAAA)**, del **Comitè Executiu de la Secció d'Associacions Professionals d'Arxivers i Gestors de Documents**, del CIA, i en el **Comitè Executiu d'EURBICA**. Al mateix temps, s'ha impulsat la creació i desenvolupament del **Grup d'Arxius Fotogràfics i Audiovisuals (PAAG)**, del Consell Internacional d'Arxius (CIA), del qual el cap del SGDAP n'és el comissionat.

També s'ha continuat treballant en el marc del **projecte InterPARES 3**, de la Universitat de la Columbia Britànica (Canadà), mitjançant l'Associació d'Arxivers de Catalunya; en el **Foro Iberoamericano de Evaluación Documental (FIED)**, també sota els auspicis del Consell Internacional d'Arxius (CIA); i en el desenvolupament de l'**Observatori Permanent d'Arxius de les Televisions Locals (OPATL)**, del qual s'ha publicat una guia de bones pràctiques, en vuit idiomes.

Cal apuntar la participació del CRDI en el projecte europeu **CLIC Project. Creating Local Innovation Throug Quadruple Helix**, d'intercanvi d'experiència entre les ciutats de Mikkeli (Finlàndia), Gävle (Suècia) i Girona. Així mateix, cal remarcar la participació en l'elaboració de la proposta del Open to the Public Project, en el marc del programa europeu Grundtvig, per a la formació d'adults tot i que no fou concedit. L'Arxiu Històric va participar en el Premi Hamer&Hamer, convocat per la Society of American Archivists, amb la presentació de la col·lecció “Documents de l'Arxiu Municipal”, no concedit.

En l'àmbit de la projecció exterior, destaquem la producció de vint-i-un treballs publicats i la participació en trenta-quatre esdeveniments professionals i de comunicació organitzats per tercers (congressos, jornades, taules rodones, formació universitària, seminaris, cursos, etc.), en setze ciutats diferents: set de catalanes, cinc d'espanyoles i quatre d'estrangeres.

Finalment, també apuntar la signatura de sis convenis de col·laboració: amb l'Associació d'Arxivers i Gestors de Documents (AAC) per a l'organització de les Jornades i els taller formatius; amb el Diari de Girona i amb Televisió de Girona per a l'ús i gestió dels fons documentals; amb una empresa privada per a mecenatge; amb la Generalitat de Catalunya per a la col·laboració en l'entorn web, especialment en el marc del projecte EURECA; i amb la Fundació Politècnica de Catalunya i la Universitat de Girona per a l'elaboració de productes de realitat augmentada en base històrica.